

Total No. of Printed Pages—4

5 SEM TDC DSE COM (CBCS) 501 (GR-II)

2024

(November)

COMMERCE

(Discipline Specific Elective)

(For Honours and Non-Honours)

Paper : DSE-501 (Group—II)

(Industrial Relations)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. নির্দেশানুসৰি তলত দিয়াসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 8

Answer the following as directed :

(a) ঔদ্যোগিক সম্বন্ধৰ দুটা তাৎপৰ্য লিখা। 2

Write two significances of Industrial Relations.

(b) ঔদ্যোগিক সম্বন্ধ ব্যৱস্থাৰ 'তিনি মুখ্য ভাৰবীয়া'ৰ নাম উল্লেখ কৰা। 1

Mention the 'three actors' of Industrial Relations system.

- (c) কনচিলিয়েশ্বনৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা। 2
Mention two characteristics of conciliation.
- (d) INTUC _____ চনত গঠিত হৈছিল। 1
(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)
INTUC was formed in the year _____.
(Fill in the blank)
- (e) শ্ৰমিকসকলৰ মনস্তাত্ত্বিক উপাদানসমূহে ঔদ্যোগিক সম্বন্ধক (Industrial Relations) প্ৰভাৱিত কৰে। 1
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)
Psychological factors of workers affect Industrial Relations.
(Write True or False)
- (f) কৰ্মচাৰী আৰু গ্ৰাহকৰ সম্পৰ্ক ঔদ্যোগিক সম্বন্ধৰ পৰিসীমাৰ অন্তৰ্গত নহয়। 1
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)
The scope of Industrial Relations does not include employee and customer relations.
(Write True or False)
2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : 4×4=16
Write short notes on (any four) :
- (a) ঔদ্যোগিক সম্বন্ধৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ
Characteristics of Industrial Relations
- (b) অনিয়মমাফিক তলাবন্ধ
Unjustified Lockout

- (c) কৰ্ম সমিতি
Works Committee
- (d) মধ্যস্থতা
Arbitration
- (e) সামূহিক দৰদাম
Collective Bargaining
- (f) ভোক হৰতাল
Hunger Strike
3. (a) ঔদ্যোগিক সম্বন্ধ বুলিলে কি বুজা? ঔদ্যোগিক সম্বন্ধৰ উদ্দেশ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+10=14
What is meant by Industrial Relations? Explain the objectives of Industrial Relations.
অথবা / Or
- (b) ঔদ্যোগিক সম্বন্ধৰ সূত্রসমূহৰ বিশ্লেষণাত্মক ব্যাখ্যা কৰা। 14
Critically discuss the theories of Industrial Relations.
4. (a) ঔদ্যোগিক সম্বন্ধ পৰিচালনা কৰাত চৰকাৰৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা। 14
Explain the role of the Government in managing Industrial Relations.

অথবা / Or

- (b) গোলকীয়কৰণৰ পৰিৱৰ্তিত অৱস্থাত ভাৰত চৰকাৰৰ
ঔদ্যোগিক সম্বন্ধীয় নীতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 14

Discuss the industrial relation policies
of the Government of India in the post-
globalization era.

5. (a) বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ধৰ্মঘটৰ বিষয়ে বিতং ব্যাখ্যা কৰা। 14
Discuss, in detail, about the different
types of strike.

অথবা / Or

- (b) ঔদ্যোগিক মতনৈক্যৰ কাৰণ আৰু ফলাফলসমূহ
আলোচনা কৰা। 7+7=14

Discuss the causes and consequences
of industrial conflicts.

6. (a) ঔদ্যোগিক বিবাদ (industrial disputes) বুলিলে
কি বুজা? ঔদ্যোগিক বিবাদৰ প্ৰতিৰোধ ব্যৱস্থাসমূহৰ
বিষয়ে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। 4+10=14

What do you mean by industrial
disputes? Explain briefly the machinery
of prevention of industrial disputes.

অথবা / Or

- (b) মীমাংসা (negotiation) বুলিলে কি বুজা? 'Win-
win Dispute Resolution'ৰ ওপৰত এটা
ব্যাখ্যামূলক টোকা লিখা। 4+10=14

What do you mean by negotiation?
Write an explanatory note on 'Win-win
Dispute Resolution'.

★ ★ ★